

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 271/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti a ciele na zníženie emisií skleníkových plynov z pohonných látok v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/537>

Materiál v pripomienkovom konaní do 12.10.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia SR na základe § 19b ods. 1 písm. a) až l) a n) až s) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby v znení neskorších predpisov

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh sa predkladá do legislatívneho procesu z dôvodu zapracovania zmien, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe a predovšetkým z potreby transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018). V súvislosti s transpozíciou uvedenej smernice sa pre palivá z biomasy používané v odvetví výroby elektriny a vykurovania ustanovujú kritériá udržateľnosti a požadované úspory emisií skleníkových plynov na účel zabezpečenia vysokých úspor týchto emisií v porovnaní s alternatívami využívajúcimi fosílnu palivá. Transpozíciou sa zvyšuje minimálny prah úspor emisií skleníkových plynov pre biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.11.2022

Postoj RÚZ k materiálu

Návrhom sa pre palivá z biomasy používané v odvetví výroby elektriny a vykurovania ustanovujú kritériá udržateľnosti a požadované úspory emisií skleníkových plynov na účel zabezpečenia vysokých úspor týchto emisií v porovnaní s alternatívami využívajúcimi fosílnu palivá. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú pripomienku.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k § 2 a súvisiacim ustanoveniam (§ 10 ods. 1, 2, 3 a 6) návrhu vyhlášky

Navrhujeme zaviesť v návrhu vyhlášky definíciu dodávateľa elektriny využívanej v cestných vozidlách a zároveň novou definíciou nahradiť v ostatných častiach tohto predpisu rôznorodé pojmy, ktoré tento subjekt označujú.

Do definícií pojmov v § 2, za písm. ab) navrhujeme doplniť písm. ac) v nasledovnom znení:

„ac) dodávateľom elektriny využívanej v cestných vozidlách podľa § 14c ods. 8 zákona sa pre účely tejto vyhlášky rozumie právnická osoba a fyzická osoba, ktorá dodáva elektrinu používanú na pohon cestných vozidiel v poslednom bode prenosu elektriny do cestného vozidla, vrátane prevádzkovateľa nabíjacej stanice.“.

Znenie § 10, ods. 1, 2, 3 a 6 navrhujeme nahradiť nasledovným znením:

„(1) Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá uvádza pohonnú látku pre cestné vozidlá na trh alebo dodávateľ elektriny využívanej v cestných vozidlách, vypracuje a podá správu každoročne do 31. mája nasledujúceho kalendárneho roka.

(2) Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá uvádza pohonnú látku pre cestné vozidlá na trh alebo dodávateľ elektriny využívanej v cestných vozidlách, používa pri vykazovaní plnenia cieľov znižovania emisií skleníkových plynov počas životného cyklu na jednotku energie z pohonnej látky a dodávanej energie metodiku výpočtu emisií skleníkových plynov počas životného cyklu na jednotku energie z pohonnej látky a elektriny v prílohe č. 4.

(3) Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá uvádza pohonnú látku pre cestné vozidlá na trh alebo dodávateľ elektriny využívanej v cestných vozidlách, používa pri vykazovaní plnenia cieľov podľa § 9 ods. 1 základnú normu platnú pre pohonnú látku 94,1 g CO₂eq/MJ.

(6) Formát správ sa harmonizuje na úrovni Európskej únie. Po oznámení formátu ho ministerstvo zverejňuje na svojom webovom sídle. Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá uvádza pohonnú látku pre cestné vozidlá na trh alebo dodávateľ elektriny využívanej v cestných vozidlách, použije nový formát správy v nasledujúcom roku po jeho zverejnení vrátane príslušnej webovej aplikácie.“.

Odôvodnenie:

Návrh zákona č. 309/2009 Z. z., ktorý je v súčasnosti predmetom legislatívneho procesu v NR SR, a na ktorý predložená vyhláška odkazuje, upravuje povinnosti pre právnickú alebo fyzickú osobu, ktorá dodáva elektrinu používanú na pohon v cestných vozidlách. Návrh vyhlášky pritom používa dva rôznorodé pojmy, ktoré, podľa nášho výkladu, označujú ten istý subjekt. Ide o „právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá uvádza pohonnú látku a elektrinu pre cestné vozidlá na trh“ (v § 10 vyhlášky) a o „dodávateľ elektriny využívanej v cestných vozidlách“ (v § 9 vyhlášky). Ani jeden z použitých pojmov pritom nemá jasnú definíciu v právnom poriadku SR a preto nie je možné s istotou uviesť, o ktorý subjekt v rámci dodávateľského reťazca elektrickej energie do cestnej dopravy ide. Navrhujeme preto doplniť definíciu pojmu „dodávateľ elektriny využívanej v cestných vozidlách“ a tento pojem zapracovať do jednotlivých ustanovení návrhu vyhlášky. Z dôvodu, že v § 9 a § 10 ide o totožné subjekty, navrhujeme definíciou oba pojmy prepojiť a jasne pomenovať, o ktorý zo subjektov v dodávateľskom reťazci ide. Práve tá osoba, ktorá posledná v rade dodáva elektrinu do cestnej dopravy (napr. prevádzkovateľ nabíjacej stanice), má ako jediná presné informácie o objemoch elektrickej energie využitej v cestnej doprave. Zároveň tým, že táto osoba bude generovať emisné úspory, vytvorí sa synergický efekt v podobe zníženia cien elektrickej energie, ktorú dodáva, o príjmy, ktoré získava za úsporu emisií. Tento mechanizmus tak podporuje rozvoj elektromobility a zabezpečuje ďalšie environmentálne benefity. Samotní dodávateľia elektriny budú ekonomicky motivovaní aktívne plniť svoje povinnosti v oblasti reportovania emisných úspor. Naopak v prípade, ak nedôjde k vysvetleniu pojmov vo vyhláške, môže táto nejednoznačnosť viesť k závažným problémom v aplikačnej praxi a môže ohroziť schopnosť SR v maximálnej možnej miere využiť emisné úspory, ktoré elektromobilita do dopravy jednoznačne prináša.

2. Zásadná pripomienka k novelizačnému bodu 12, § 4 ods. 7 písm. b) zákona

Znenie § 4 ods. 7 písm. b) navrhujeme upraviť nasledovne:

„b) informácie o type, druhu, množstve, energetickom obsahu, pôvode a prípadne iné doplnujúce identifikačné údaje biopaliva, biokvapaliny, paliva z biomasy, alebo pohonnej látky, vrátane vodíka, ktorá je vyrobená z biomasy alebo z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu, alebo palivo s obsahom recyklovaného uhlíka,“.

Odôvodnenie:

Ide o spresnenie textu tak, aby bolo zrejmé, že potvrdenie o udržateľnosti obsahuje aj údaje o palive, ktorým je aj samotné palivo z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu (RFNBO), a to aj keď je RFNBO použité ako medziprodukt.

3. Zásadná pripomienka - doplnenie nového novelizačného bodu

V § 9 ods. 3 navrhujeme znenie písmena b) upraviť nasledovne:

„b) uvedením pohonných látok s nižšími emisiami skleníkových plynov, napríklad skvapalneného ropného plynu, stlačeného alebo skvapalneného zemného plynu, vodíka, kvapalného a plyného paliva z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu, a to aj keď je použité ako medziprodukt na výrobu motorovej nafty alebo motorového benzínu, alebo paliva s obsahom recyklovaného uhlíka, na trh,“.

Odôvodnenie:

Ide o spresnenie textu tak, aby bolo zrejmé, že na zníženie emisií skleníkových plynov počas životného cyklu pohonnej látky inej ako biopalivo, možno dosiahnuť aj ak sa na trh, uvedie RFNBO alebo palivo z recyklovaného uhlíka.

4. Zásadná pripomienka k prílohe č. 7 návrhu vyhlášky (Sadzobník poplatkov)

V tabuľke poplatkov navrhujeme upraviť výšku pohyblivého poplatku stanoveného podľa objemu biopaliva z hodnoty „0,09 €/m³“ na „0,01 €/m³“.

Odôvodnenie: Výška správneho poplatku má byť primeraná a súvisieť s vynaloženými nákladmi na poskytovanie služieb. Prevádzkové náklady na elektronickú evidenciu považujeme za vopred kvantifikovateľné, pričom administratívna záťaž nerastie priamo úmerne podľa objemu biopaliva, ktoré sa zaregistruje. Ďalším argumentom je to, že do elektronickej evidencie sa zapisujú údaje aj o iných palivách, ako sú biopalivá (napr. recycled carbon fuels, RFNBO). Pohyblivý poplatok by sa preto mohol rozšíriť aj o ďalšie položky, inak je pohyblivá zložka poplatku diskriminačná voči biopalivám. SHMÚ bude musieť vykonať obdobné administratívne úkony pri zapisovaní biopalív do evidencie ako pri zapisovaní iných pohonných látok do evidencie. Rozšírením poplatku na ďalšie položky sa celkové príjmy na krytie nákladov spojených so zapisovaním údajov do evidencie zvýšia, pričom administratívna záťaž bude v rovnakom rozsahu, ako pri zachovaní pôvodného textu. Taktiež si dovoľujeme poukázať na skutočnosť, že v návrhu doložky vplyvov nebol indikovaný žiadny vplyv na rozpočet verejnej správy, no zároveň sú identifikované negatívne vplyvy na podnikateľské subjekty v celkovej výške 210 000 EUR, ktorými majú byť pokryté náklady na zavedenie elektronického systému. Negatívny vplyv vo výške 210 000 EUR je tvorený fixným ročným poplatkom vo výške 250 EUR (pre 150 subjektov je to 37 500 EUR). Zostatková suma vo výške 172 500 EUR je tvorená najmä z pohyblivého poplatku.

Navrhované poplatky považujeme za neprimerane vysoké aj vzhľadom na poplatky v porovnateľných systémoch - globálne systém certifikácie ISCC <https://www.iscc-system.org/process/registration-for-certification/iscc-fee-structure/> alebo Poľský systém KRZ <http://www.kzr.inig.eu/en/menu2/prices/>.

Z uvedeného dôvodu navrhujeme pohyblivú časť poplatku rozšíriť na ďalšie položky a jej výšku prehodnotiť na úroveň 0,01 EUR/m³.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/537>